

coMiesięcznik

Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS - Czerwiec 2026

Szanowni Państwo

„coMiesięcznik” – biuletyn informacyjny PKN ICOMOS ma służyć realizacji priorytetowego zadania naszej organizacji jakim jest dostarczanie informacji na tematy konserwatorskie. „coMiesięcznik” jest skierowany do całego polskiego środowiska konserwatorskiego, rozpowszechniając bieżące informacje na temat wydarzeń i spraw związanych z ochroną zabytków. „coMiesięcznik” prezentuje informacje dostarczone przez członków PKN ICOMOS oraz środowisko konserwatorskie. Informacje mają formę krótkich notek, uporządkowanych w najprostszy sposób. Prosimy Państwa o przesyłania krótkich notek o wszelkich konferencjach, publikacjach i wydarzeniach, które mogą zainteresować środowisko konserwatorskie na adres:

biuletyn.pknicomos@gmail.com

Redakcją i oprawą graficzną biuletynu zajmuje się Pan Jakub Andrzejewski.

W imieniu Prezydium PKN ICOMOS
Bogusław Szmygin

Czasopismo Ochrona Dziedzictwa Kulturowego - nabór artykułów

Szanowni Państwo,

Zgodnie z zapowiedzią przedstawioną podczas konferencji naukowej „Ochrona dziedzictwa archeologicznego: teoria i praktyka – problemy i wyzwania”, która odbyła się w maju w Warszawie, redakcja czasopisma Ochrona Dziedzictwa Kulturowego ogłasza nabór artykułów do numeru tematycznego poświęconego ochronie dziedzictwa archeologicznego.

Zapraszamy do nadsyłania tekstów podejmujących zagadnienia związane zarówno z teorią, jak i praktyką ochrony dziedzictwa archeologicznego, w szczególności w kontekście aktualnych wyzwań, zmian prawnych, metod badawczych, zarządzania zasobami dziedzictwa, a także studiów przypadków i dobrych praktyk.

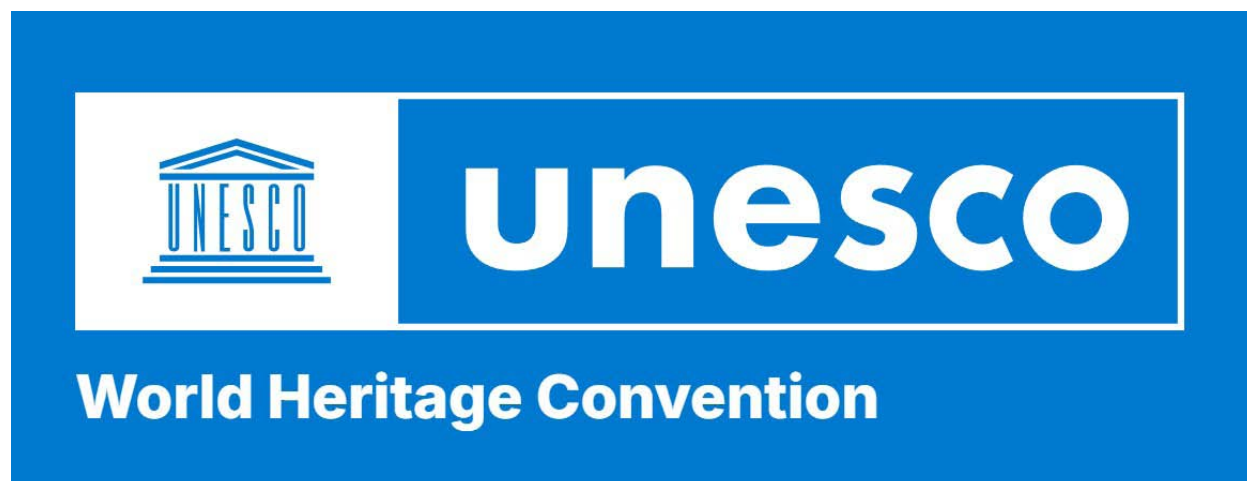
Termin nadsyłania artykułów: do 31 sierpnia 2026 r.

Szczegółowe informacje dotyczące przygotowania artykułów, zasad cytowania oraz procesu recenzyjnego dostępne są na stronie:

<https://ph.pollub.pl/index.php/odk/about/submissions>

Serdecznie zachęcamy do udziału i współtworzenia numeru poświęconego kluczowym wyzwaniom ochrony dziedzictwa archeologicznego.

Z wyrazami szacunku
prof. B. Szmygin
Prezes PKN ICOMOS

Dear Presidents,
Dear ICOMOS members,

The Evaluation Unit is pleased to inform you that the ICOMOS recommendations regarding the nominations to the World Heritage List have now been formally published by the World Heritage Centre.

English version: <https://whc.unesco.org/document/226090>

These recommendations represent the culmination of the evaluation procedure undertaken as part of the 2026 World Heritage Cycle, a process in which your engagement – through comments, consultations, and desk review reports – has played a decisive role.

We extend our sincere appreciation for your valuable contributions and wish to commend your continued commitment to cultural heritage, which has been essential to achieving this collective outcome.

Please note that final decisions will be adopted by the World Heritage Committee at its 48th session in Busan (Republic of Korea), from 19 to 29 July 2026.

Further information, as well as access to the livestream of this session, will soon be available here:
<https://whc.unesco.org/en/sessions/48COM/>

We thank you for your support.

ICOMOS Evaluation Unit

Following the recent resignation of the Advisory Committee Vice-President, a by-election will be held to fill this vacancy. The elected candidate will serve until the Advisory Committee meeting in 2027 and will work alongside the Advisory Committee President and the Scientific Council officers.

Who can stand for election?

Candidates must:

- Be current members of the Advisory Committee or their appointed representatives;
- Be current or former Presidents or Vice-Presidents of an International Scientific Committee;
- Be nominated by their respective International Scientific Committee;
- Not be members of the ICOMOS Board at the time of nomination.

Please note that, as the current Advisory Committee President is from Australia, candidates from Australia are not eligible for this position.

How to submit a candidature?

Candidatures must be sent electronically to secretariat@icomos.org no later than 15 July 2026.

The candidature package should include:

- A nomination letter from the relevant International Scientific Committee;
- A short biography (maximum 10 lines) and abbreviated CV (maximum 1 page);
- An electoral platform statement (maximum 250 words);
- A signed statement confirming the candidate's willingness to serve if elected.

Documents should be submitted in English and/or French. Spanish versions are also welcome.

Election process

The election will be conducted through an online voting platform, in accordance with Article 117 of the ICOMOS Rules of Procedure (with the necessary adaptations) and Articles 12b and 26 of the ICOMOS Statutes.

Each International Scientific Committee will have one vote, exercised by its President or an appointed proxy from the same Committee.

Proxy forms, if required, must also be submitted to the International Secretariat by 15 July 2026.

The final list of candidates will be circulated by 23 July 2026, and further information on the online voting process will be shared in due course.

For any questions, please contact the International Secretariat at: secretariat@icomos.org

**The 22nd ICOMOS General Assembly and Scientific Symposium
Malaysia, Kuching, 17-24 October 2026.**

Doctrinal texts and amendments to the statutes and rules of procedure

To accommodate the electronic voting calendar, a technical opening of the General Assembly, together with an Extraordinary General Assembly, at which the proposed amendments to the Statutes will be presented and voted, will be held only online on 7 October 2026 at 12:00 (Paris time) / 18:00 (Malaysia time).

The General Assembly will then meet in two plenary sessions in Kuching:

- Plenary Session 1: 19 October 2026, 08:30–12:30 (Malaysia time) / 02:30–06:30 (Paris time)
- Plenary Session 2: 22 October, 08:30–10:00 (Malaysia time) / 02:30–04:00 (Paris time)

Please consult the GA Calendar for the online information sessions organised in the run up to the GA and the voting timetable.

Among the resolutions to be considered and voted on by the General Assembly are four doctrinal texts prepared by ICOMOS International Scientific Committees, as well as proposed amendments to the ICOMOS Rules of Procedure. The proposed amendments to the ICOMOS Statutes will be considered and voted on at the Extraordinary General Assembly.

In accordance with the ICOMOS Statutes, these documents are being circulated to the membership through this newsletter four months ahead of the meetings. Additional working documents will be distributed four weeks before the meetings

Registration for on-site participation remains open through the General Assembly website:

<https://www.icomosga2026.org.my/en/registration>

Information for on-line participation will be circulated at a later date.

Doctrinal texts

In accordance with the Rules of Procedure, the final drafts of the documents going forward to the General Assembly for adoption as ICOMOS doctrinal texts are available:

- ICOMOS International Charter for the conservation of Earthen Architectural Heritage (prepared by the International Scientific Committee on Earthen Architecture ISCEAH)

https://www.dropbox.com/scl/fi/p1i8xxdwd2zukjofi065r/GA2026_ICOMOS-international-charter-for-the-conservation-of-earthen-architectural-heritager_ENG.pdf?rlkey=q1qhdx8sunhl2hjhw0jivy-0&st=qx3mdei4&e=1&dl=0

- ICOMOS Charter on Preparedness for Emergency Response to Cultural Heritage (prepared by the International Scientific Committee on Risk preparedness ICORP)

https://www.dropbox.com/scl/fi/u4ihuq4wnanldhfirw4yq/GA2026_ICOMOS-Charter-On-Preparedness-For-Emergency-Response-To-Cultural-Heritage_EN.pdf?rlkey=bw8z9ya51bsicseufxms1jg16&st=y4duhp-3s&e=1&dl=0

- ICOMOS Principles for Cultural Heritage Documentation (prepared by the International Scientific Committee on Heritage Conservation CIPA)

https://www.dropbox.com/scl/fi/fit7edwdd0xo8kb5oefjd/GA2026_Principles-For-Cultural-Heritage-Documentation_EN.pdf?rlkey=49q8e6o5qg6l4mmu77nsbnsh&st=9yi9zdc3&e=1&dl=0

- ICOMOS Guiding Principles for the Protection of Cultural Heritage from Damage and Loss Caused By Fire (prepared by ICOMOS International Scientific Committees for Cultural Landscapes, Religion and Ritual, Risk Preparedness, and Wood)

https://www.dropbox.com/scl/fi/m6vjhubladd8qh8yfz61g/GA2026_ICOMOS-Guidelines-for-Protecting-Cultural-Heritage-From-Damage-and-Loss-Caused-by-Fire_ENG.pdf?rlkey=twac8mfk1rpeo3tobxbl354du-&st=q1rb1m40&e=1&dl=0

Komisja Dziedzictwa Techniki PKN ICOMOS

Poznańskie Seminarium Mostowe Mosty-Budowa, Wzmacnianie, Przebudowa Prof. Barbary Rymsza

W dniach 11-12 czerwca 2026 r., odbyło się 34. Poznańskie Seminarium Mostowe Mosty-Budowa, Wzmacnianie, Przebudowa, podczas którego były prezentowane referaty dotyczące zagadnień związanych z przebudową historycznych obiektów mostowych, m.in.:

- Józef Rabiega, Piotr Olczyk: Historia i współczesność mostu w km 35,764 linii kolejowej nr 358 nad Odrą w Pomorsku
- Krzysztof Żółtowski, Przemysław Kalitowski, Mikołaj Bińczyk: Historyczny most kolejowy nad rzeką Słupiną w linii nr 201. Ocena przydatności elementów konstrukcji do pracy we współczesnych warunkach eksploatacyjnych.

Uczestnicy Seminarium mogli także zaznajomić się z wypowiedzią Barbary Rymszy (członka Komisji Dziedzictwa Techniki PKN ICOMOS), zamieszczoną na 64 stronie w czasopiśmie Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne nr 2/2026 (wypowiedź w załączeniu).

W jaki sposób unormować podejście do historycznych, ale jeszcze niezabytkowych i nadal użytkowanych obiektów mostowych?

dr hab. inż. BARBARA RYMSZA,
Polski Komitet Narodowy
Międzynarodowej Rady Ochrony
Zabytków (PKN ICOMOS)

Dokładna liczba mostów i wiaduktów zlokalizowanych w Polsce w ciągu dróg kołowych i linii kolejowych nie jest określona precyzyjnie, bo mamy różnych zarządców i różny sposób definiowania obiektu mostowego. Można przyjąć, że kilkanaście tysięcy obiektów mostowych jest użytkowanych od ponad 50 lat, część z nich zasługuje na miano zabytku, a pełniąc współczesne funkcje użytkowe, muszą być bezpieczne w eksploatacji.

Z tego względu mosty i wiadukty są poddawane ocenie stanu technicznego, w tym nośności użytkowej, i często wydawane są zalecenia wskazujące na potrzebę wzmocnienia konstrukcji obiektu lub jego rozbiórkę, a to jest zazwyczaj w sprzeczności z wymaganiami konserwatorskimi.

Istnieje pilna potrzeba określenia zasad oceny wartości zabytkowej mostów i wiaduktów, aby można było wskazać obiekty o największej wartości zabytkowej, które należy zachować dla następnych pokoleń, a w odniesieniu do obiektów o mniejszej wartości umożliwić podjęcie decyzji o warunkach ich dalszego

użytkowania, sposobu zachowania, np. w formie pontiseum, lub całkowitej rozbiórce.

Propozycje ułatwiające to zadanie zostały zaprezentowane podczas III Poznańskiego Seminarium Mostowego w 2025 r., gdzie omówiono zasady ewidencji zabytków, w tym propozycję *Karty ewidencyjnej zabytkowych obiektów mostowych wpisanych lub niewpisanych do rejestru zabytków*. Wskazano niedoskonałości opisu obiektu zabytkowego „tradycyjnie” utożsamianego z obiektem kubaturowym. Wykazano, że obowiązujący od lat szablon opisu obiektu zabytkowego nie umożliwia opisu obiektu mostowego stosownie do jego specyfiki. Zaprezentowano także *Inżynierską metodę oceny zabytkowej wartości obiektu mostowego*, która umożliwia zobiektywizowanie eksperckiej oceny zabytkowej wartości mostów i wiaduktów. Ocenie podlegają wartości historyczne budowli, utożsamiane z wiekiem obiektu oraz jego związkiem z wydarzeniami historycznymi, wartości artystyczne związane z walorami architektonicznymi lub urbanistycznymi oraz jego wartości naukowe, które w odniesieniu do mostów i wiaduktów należy interpretować jako wartości o znaczeniu inżynierskim (wartości techniczno-materiałowe i technologiczne, stan zachowania oraz unikatowość rozwiązań).

Karta ewidencyjna zabytkowych obiektów mostowych oraz Inżynierska metoda oceny zabytkowej wartości obiektu mostowego powinny być szeroko rozpropagowane, są bowiem narzędziami standaryzacji eksperckiej oceny zabytkowej wartości obiektu mostowego uzasadniającej społeczny trud ochrony i jego trwałego zachowania.

Konferencje

Konferencja naukowa

AMAZING CITY – HISTORYCZNE PRZESTRZENIE PUBLICZNE W DOBIE ZMIAN KLIMATU

ŁÓDŹ, POLSKA, 21-22.09.2026 r.

Zarządzanie miastami historycznymi jest zadaniem niezwykle złożonym. Wynika to z nakładania się wielu czynników – skomplikowanej struktury zabudowy i funkcji, dużej skali działań, licznych interesariuszy, zróżnicowanych wartości i charakteru obiektów zabytkowych oraz dynamicznych zmian standardów użytkowych, technicznych, ekologicznych, bezpieczeństwa i dostępności. Kierowanie tak wielowymiarową strukturą wymaga uwzględnienia różnorodnych aspektów prawnych, społecznych i funkcjonalnych.

Celem konferencji „Amazing City – Historyczne przestrzenie publiczne w dobie zmian klimatu” jest stworzenie przestrzeni do interdyscyplinarnej dyskusji oraz wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami samorządów, służb konserwatorskich, środowisk akademickich oraz praktyków projektowych – architektów, urbanistów i architektów krajobrazu – na temat współczesnych uwarunkowań, zasad, form i granic kształtowania historycznych przestrzeni publicznych, w szczególności w kontekście ich adaptacji do zmian klimatu.

Istotnym elementem konferencji będzie prezentacja opracowań teoretycznych oraz rozwiązań praktycznych wypracowanych w ramach projektu Re-Public Spaces, współfinansowanego z Programu Interreg Central Europe. Projekt dotyczy adaptacji historycznych podwórek do wyzwań klimatycznych w Europie Środkowej i został zwieńczony realizacją czterech pilotażowych rewitalizacji klimatycznych w miastach partnerskich: Łodzi (Polska), Pinerolo (Włochy), Osijeku (Chorwacja) oraz Velenje (Słowenia), odpowiadających na najbardziej istotne lokalne czynniki klimatyczne.

Problematyka konferencji zostanie podzielona na trzy bloki tematyczne:

- Adaptacja przestrzeni publicznych w miastach historycznych do wyzwań klimatycznych i wymagań konserwatorskich – aspekty teoretyczne i praktyczne.
- Dobre praktyki w kształtowaniu przestrzeni publicznych w miastach historycznych – place, ulice, dziedzince.

- Konserwatorskie aspekty modernizacji i adaptacji historycznych przestrzeni publicznych – Karta Ochrony Historycznych Przestrzeni Publicznych.

Rejestracja:

<https://forms.cloud.microsoft/Pages/ResponsePage.aspx?id=BtR2hzsMdUqL4hA20uHhimxFLUKnzm9Ltl-stsxb85UNzdTQkxaODRHNVFNVTNXMIJBODZPUEhGQy4u>

Informacje o konferencji będą dostępne na stronie Biura Architekta Miasta Łodzi, Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS oraz Międzynarodowego Komitetu Teorii Konserwatorskiej.

Zapraszamy do zgłaszania propozycji wystąpień konferencyjnych.

Zapraszamy do udziału w konferencji.

Komitet Organizacyjny

The 'DiWine Path' Summer School explores how climate change is reshaping agricultural production, transforming mountainous areas into new territories for viticultural experimentation and rural regeneration. Through an integrated, interdisciplinary, and multiscale approach, the programme investigates strategies to enhance and recover fragile historic viticultural landscapes and rural heritage of Valle Maira in Piedmont (Italy).

The activities focus on the opportunities this trend creates for the economic and social reactivation and valorisation of fragile territories, while also helping reduce hydrogeological risk. Innovative technologies, including 3D surveying, mapping methods, and slope stability analysis, will be used as operational tools and to promote holistic approaches to territorial planning and agricultural land management.

The aim is to design and enhance a hiking trail that symbolically connects the historical features and heritage of the wine landscape with its potential new use.

Dates and locations

- August 24 – 25, 2026, Online lectures
- August 31– September 4, 2026, On-site in Elva/Lottulo in Valle Maira (Cuneo, Italy)

The Summer School will be held at the new Polito and Unito headquarters in Elva, at the upper end of the Valle Maira area.

The case study will focus on Lottulo, located in the middle of the Valle Maira.

- September 7, 8, 9, 2026, Online reviews
- September 11, 2026, Online closing session

More information:

<https://www.polito.it/en/polito/an-international-university/international-mobility-programmes/summer-schools/diwine-path-summer-school>

<https://www.cipaheritagedocumentation.org/diwine-path-summer-school/>

**5 Międzynarodowa Konferencja Naukowa
European Culture Commonwealth EuCuComm 2026
16-18 Wrzesień 2026**

Rejestracja uczestników będzie możliwa od 1 Sierpnia 2026 r.
Szczegóły (w tym formularz rejestracyjny) będzie dostępny na stronie konferencji.
Ostateczny termin rejestracji 31 Sierpnia 2026 r.
Ilość uczestników jest ograniczona ze względów organizacyjnych.

Podróż studyjna

Konferencja będzie odbywać się w Zittau (Niemcy).
Technical tour przewidziany na 17 września 2026 odbywać się będzie w Zittau.
Szczegóły będą przesłane do uczestników EuCuComm 2026.

Patronat Honorowy

Biskup Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP
Starosta Powiatu Lubań
Nadburmistrz Miasta Zittau
Burmistrz Miasta Lubań
ICOMOS Polska Komitet Drewna
Dolnośląska Okręgowa Izba Architektów RP
Dolnośląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa
Opolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

Więcej informacji na stronie internetowej konferencji:

www.EuCuComm.eu

17-18 listopada 2026 r. w Warszawie odbędzie się 4. edycja Międzynarodowej Konferencji ETHER – Eternal Heritage / Wieczne Dziedzictwo. Wydarzenie organizowane przez Narodowy Instytut Dziedzictwa poświęcone jest wykorzystaniu nowych technologii w ochronie, badaniu, dokumentowaniu i udostępnianiu dziedzictwa kulturowego.

ETHER to interdyscyplinarne forum wymiany wiedzy i doświadczeń, które łączy przedstawicieli świata nauki, instytucji kultury, administracji publicznej, sektora kreatywnego oraz środowisk technologicznych. Konferencja od kilku lat stanowi jedno z najważniejszych w Polsce platform dyskusji poświęconych wykorzystaniu technologii cyfrowych w obszarze dziedzictwa kulturowego.

W centrum refleksji ETHER znajduje się nie tylko sama digitalizacja, lecz także sposób opracowywania, interpretowania i wykorzystywania danych. Jakość danych bezpośrednio wpływa na sposób poznawania i interpretowania dziedzictwa. Od niej zależy rzetelność dokumentacji, badań i decyzji konserwatorskich. Ma także znaczenie dla tworzenia opowieści o dziedzictwie dostępnej i zrozumiałej dla współczesnych odbiorców.

Nowe technologie otwierają przed sektorem dziedzictwa kulturowego szerokie możliwości: od dokumentacji cyfrowej i modelowania 3D, przez analizę danych, po rozwiązania wspierające edukację, popularyzację i zarządzanie zasobami. Rzetelnie opracowane dane cyfrowe mają znaczenie nie tylko dla badaczy, konserwatorów i instytucji kultury, lecz także dla sektora kreatywnego – w tym twórców gier, projektantów czy autorów narracji wizualnych. Pozwalają lepiej poznać i zrozumieć dziedzictwo, a następnie wykorzystywać je w sposób świadomy, wiarygodny i zrozumiały dla odbiorcy.

Międzynarodowy charakter konferencji sprzyja wymianie doświadczeń pomiędzy ekspertami z różnych krajów i dyscyplin, prezentacji dobrych praktyk oraz rozwijaniu współpracy w obszarze dziedzictwa kulturowego i nowych technologii.

Więcej informacji na stronie:

<https://nid.pl/2026/06/29/ether-2026-save-the-date/>

CAA 2027 International Conference - Building Digital Bridges
Santiago, Chile (17 – 20 May 2027)

The CAA2027 Call for Sessions is now open and will remain open until 31 July 2026.

Researchers and practitioners are invited to propose Standard Sessions, Round Tables, and Other Formats for the 54th Annual Conference of Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA2027). Check our Call for Sessions, review the Session Guidelines, and then Submit a Session Proposal.

Location: University of Chile, Santiago, Chile

Santiago, the capital of Chile, is the political, cultural, and economic centre of the country and one of the largest metropolitan areas in South America. Located between the Andes Mountains and the Pacific coast, the city offers a unique combination of cultural heritage, urban life, and access to some of Chile's most remarkable landscapes.

CAA2027 will be hosted by the University of Chile, the country's oldest public university and one of Latin America's leading institutions for research and higher education.

Santiago is served by Arturo Merino Benítez International Airport, with direct connections to major cities across the Americas and Europe. The city has an extensive public transportation network, including metro and bus services, making travel within the city straightforward for conference participants.

As one of South America's principal cultural destinations, Santiago offers a wide range of accommodation, restaurants, museums, and cultural activities.

Please note that CAA2027 will be a fully in-person event.

Detailed venue information will be published closer to the conference date.

<https://2027.caaconference.org/>

Architecture in Foyer to cykliczne wydarzenie powiązane z konkursem Design Educates Awards – międzynarodowym przedsięwzięciem zainicjowanym przez Fundację LAKA. W 2025 roku, we współpracy z Wydziałem Architektury Politechniki Warszawskiej, wydarzenie zostało rozwinięte do formuły pełnowymiarowej konferencji, której celem jest ukazanie projektowania jako narzędzia edukacji oraz transferu innowacji.

Obszary tematyczne:

- Inteligencja materiałowa
- Produkcja cyfrowa i robotyka
- Projektowanie komputacyjne
- Procesy projektowo-produkcyjne
- Teoria i perspektywy krytyczne
- Zrównoważony rozwój i wydajność
- Badania poprzez projektowanie

Wydarzenie trwa dwa dni i składa się z dwóch części: międzynarodowej konferencji oraz ceremonii Design Educates Awards.

Więcej informacji na stronie:

<https://www.aif-warsaw.com/pl>

do.co.mo.mo
italia

GIBELLINA 2026

ABITARE E CONSERVARE L'ARTE DEL NOVECENTO

**16,17
OTTOBRE
2026**

**Giornata studi e
visita a Gibellina**

GIBELLINA 2026. ABITARE E CONSERVARE L'ARTE DEL NOVECENTO

Nel mese di ottobre 2026 Do.co.mo.mo. Italia organizza un evento in Sicilia, in occasione di Gibellina Capitale Italiana dell'Arte Contemporanea 2026.

Preceduta a Palermo da un seminario introduttivo sulla tutela del patrimonio architettonico del Novecento in Sicilia, il giorno successivo si visiterà Gibellina.

Sarà l'occasione per conoscere sul campo, attraverso le testimonianze di studiosi e protagonisti, tematiche e complessità della conservazione dell'architettura del secondo Novecento nell'area del Belice.

Terremoto e ricostruzione, infatti, sono temi di grande attualità in questo 2026 che vede al centro dell'attenzione anche L'Aquila e il Friuli.

Giornata studi e visita a Gibellina

16-17 Ottobre 2026

Nel mese di ottobre 2026 Docomomo Italia organizzerà un evento in Sicilia, in occasione di Gibellina Capitale Italiana dell'Arte Contemporanea 2026. Preceduta a Palermo da un seminario introduttivo sulla tutela del patrimonio architettonico del Novecento in Sicilia, il giorno successivo si visiterà Gibellina. Sarà l'occasione per conoscere sul campo, attraverso le testimonianze di studiosi e protagonisti, tematiche e complessità della conservazione dell'architettura del secondo Novecento nell'area del Belice. Terremoto e ricostruzione, infatti, sono temi di grande attualità in questo 2026 che vede al centro dell'attenzione anche L'Aquila e il Friuli.

Si invita chi fosse interessato a partecipare a comunicare il proprio interesse, al fine di poter organizzare al meglio le attività e gli aspetti logistici dell'iniziativa, scrivendo a:

segreteria@docomomoitalia.it

<https://www.docomomoitalia.it/gibellina-2026-abitare-e-conservare-larte-del-novecento/>

Wydarzenia

Pawilonu Eksperymentu w Łazienkach Królewskich

Już po raz czwarty studenci i wykładowcy Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej stworzyli w Muzeum Łazienki Królewskie wyjątkowy obiekt. Tym razem w ramach projektu „Stawiamy_” nieopodal Ermitażu powstał Pawilon Eksperymentu.

29 czerwca 2026 r. Pawilon Eksperymentu uroczystie otworzyli dr Marianna Otmianowska, dyrektor Muzeum Łazienki Królewskie; dr hab. inż. arch. Krzysztof Koszewski, dziekan Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej; oraz prof. dr hab. inż. arch. Anna Maria Wierzbicka.

Hasłem przewodnim tegorocznej odsłony projektu „Stawiamy_” stał się szeroko pojęty eksperyment - zarówno w wymiarze społecznym, jak i formalno-konstrukcyjnym. Główną osią przedsięwzięcia jest idea tzw. common table (wspólnego stołu). W świecie zdominowanym przez relacje cyfrowe i ekrany smartfonów, drewniany pawilon stanowi fizyczny, bezpretensjonalny pretekst do spotkania twarzą w twarz. Autorzy projektu stworzyli w historycznej przestrzeni Muzeum Łazienki Królewskie miejsce otwartej integracji, które nie narzuca sztywnych ram, lecz w niewymuszony sposób zaprasza przechodniów do zatrzymania się, wyciszenia i podjęcia dialogu wśród natury.

Tegoroczny obiekt przynosi także wyraźną rewolucję architektoniczną w historii projektu. O ile trzy poprzednie pawilony wznoszone w Muzeum Łazienki Królewskie opierały się na strukturach centralnych i symetrycznych, o tyle tegoroczny - jako pierwszy - jest podłużny i niesymetryczny. Ta liniowa forma ma w nowy sposób współgrać z otoczeniem i prowokować inne niż dotychczas interakcje między użytkownikami.

Przedsięwzięcie stanowi część projektu pod hasłem „Stawiamy_”, którego inicjatorką jest prof. dr hab. inż. arch. Anna Maria Wierzbicka. W jego ramach jako pierwszy powstał Pawilon Wolności, prezentowany w Muzeum Łazienki Królewskie w 2023 r. Drugi był Pawilon Przyszłości z 2024 r., a trzeci - Pawilon Wspólnoty z 2025 r.

Pawilon Eksperymentu jest częścią międzynarodowej konferencji naukowej „Architektura Wyzwań. Eksperyment w Przestrzeni - Przestrzeń Eksperymentu”, której organizatorami są Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej, Muzeum Łazienki Królewskie, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki.

Pawilon Eksperymentu postoi nieopodal Ermitażu do końca września.

<https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/aktualnosci/pawilonu-eksperymentu-w-lazienkach-krolewskich>

Wystawy

Kazimierz Mann. Sztuka w (u)życiu.

Warszawa, Kordegarda., 18.06 - 26.07.2026 r.

Grafika użytkowa, malarstwo ścienne, oprawa plastyczna wnętrz, wydawnictwa. W ten sposób Kazimierz Mann opisywał swoją twórczość na początku lat 60. XX wieku w ankietach składanych do Związku Polskich Artystów Plastyków. Choć dziś kojarzony jest raczej z malarstwem i rysunkiem, to właśnie bardziej użytkowe dziedziny artystyczne, mogące masowo oddziaływać na społeczeństwo, były bliskie artyście już od lat trzydziestych XX wieku. Projektując pocztówki, okładki czasopism, plakaty, prospekty reklamowe czy dekoracje plastyczne, wpisywał się w figurę nowoczesnego twórcy, który mógł realnie kształtować gusty i preferencje estetyczne szerokiej publiczności. Artysty, którego sztuka była obecna w codziennym (u)życiu.

Kazimierz Mann (1910 – 1975) Malarz, autor projektów graficznych, dekoracji plastycznych i ilustracji. Urodzony we Lwowie, w latach 1929-1931 studiował architekturę na tamtejszej Politechnice, następnie w latach 1931-1935 malarstwo w Kunstgewerbeschule w Wiedniu. Od 1936 roku był kierownikiem atelier grafiki Polskiej Agencji Telegraficznej. W 1939 roku zdobył złoty medal na Wystawie Światowej w Nowym Jorku za panneau Łowy w Polsce. Po wojnie zajmował się projektowaniem grafik reklamowych, opraw plastycznych wystaw, targów i stoisk handlowych oraz dekoracji ściennych. Brał udział m.in. w wystawach książki i ilustracji oraz grafiki reklamowej w Centralnym Biurze Wystaw Artystycznych w Warszawie (1962). Zmarł w 1975 roku w Warszawie.

Więcej informacji na stronie:

<https://kordegarda.org/wystawa/kazimierz-mann-sztuka-w-uzyciu/>

<https://www.facebook.com/share/p/1DysQCF3Bj/?mibextid=wwXlfr>

W tym roku przypada 160-lecie urodzin i 85-lecie śmierci Olgi Boznańskiej (1865–1940) – obie rocznice Muzeum Narodowe w Warszawie zdecydowało się uczcić pokazem blisko trzydziestu prac malarki z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie. Prace prezentowane w ramach ekspozycji stałej w Galerii Sztuki XIX wieku dostępne będą dla zwiedzających aż do 3 stycznia 2027 roku.

Serdecznie zapraszamy.

<https://www.mnw.art.pl/aktualnosci/pokaz-prac-olgi-boznanskiej-przedluzony,1041.html>

Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego oraz Akademia Techniczno-Artystyczna Nauk Stosowanych w Warszawie - zapraszają na wystawę prac fotograficznych: „Element szczególny w otoczeniu – światło”

Serdecznie zapraszamy na wernisaż wystawy będącej artystycznym efektem pleneru, który stanowił integralną część VII Konferencji Naukowo-Artystycznej KRAJart 2025 „Element szczególny w otoczeniu – światło”, zorganizowanej przez Akademię Techniczno – Artystyczną Nauk Stosowanych w Warszawie pod patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego w dniach 20–23 września 2025 roku w Kołobrzegu.

Prezentowana wystawa stanowi zapis twórczych poszukiwań uczestników pleneru fotograficzno-artystycznego zlokalizowanego na terenach portu morskiego w Kołobrzegu.

Prace ukazują niezwykłą rolę światła – naturalnego i sztucznego – w kształtowaniu współczesnej przestrzeni urbanistyczno-architektonicznej. Poetyckie spojrzenie autorów, wyrażone poprzez grę światła, materii oraz intensywną ekspresję koloru, tworzy wyjątkową opowieść o przestrzeni portu i jego niepowtarzalnej atmosferze.

Światło kołobrzesckiego portu — odbijające się w dynamicznych wodnych refleksach — stało się inspiracją do powstania prac pełnych emocji, indywidualnej wrażliwości i artystycznej interpretacji rzeczywistości.

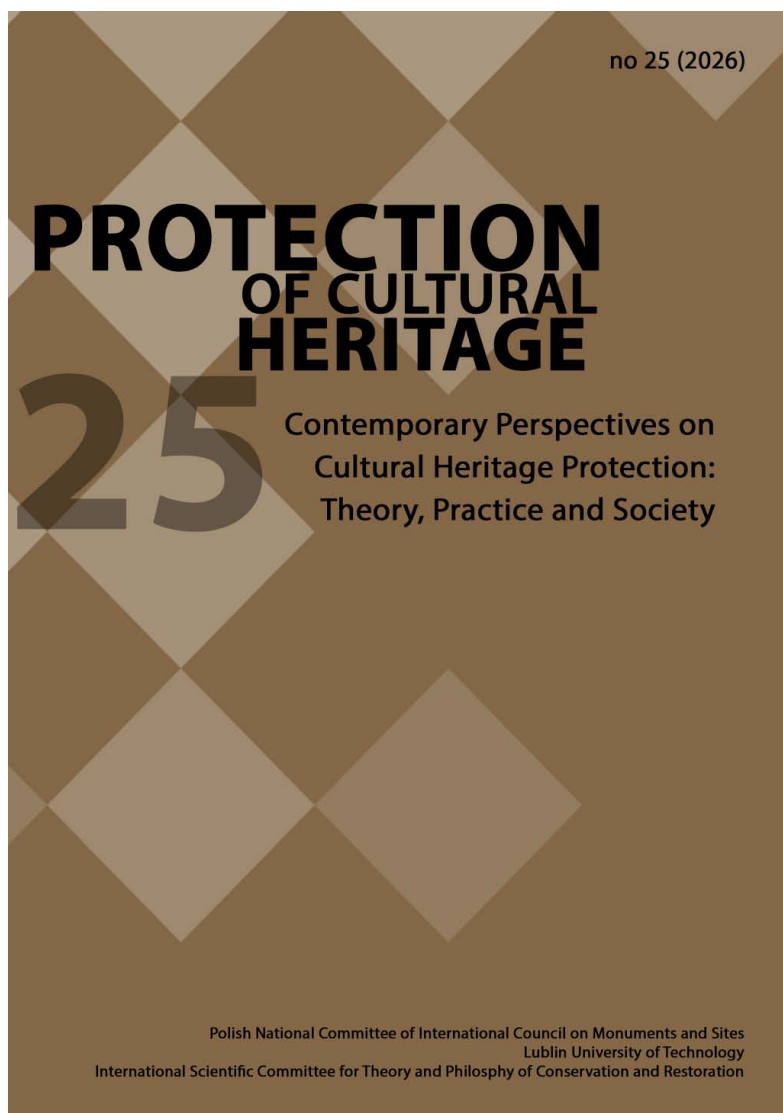
Kuratorzy wystawy:

Prof. dr hab. sztuki Przemysław Krajewski

Dr hab. sztuki Anna Plewka

Data wernisażu: 7 lipca 2026 o godzinie 18.00 w Bibliotece Publicznej m. st. Warszawy, przy ul. Koszykowej 26/28.

Wystawa prezentowana będzie w dniach 1 -15 lipca 2026 na parterze budynku „Plomby” w godzinach otwarcia Biblioteki.

Zapraszamy do zapoznania się z najnowszym numerem czasopisma.

<https://ph.pollub.pl/index.php/odk/issue/view/782>

Czasopismo „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego” (ODK) jest recenzowanym, międzynarodowym oraz interdyscyplinarnym półrocznikiem wydawanym w języku polskim i angielskim przez PKN ICOMOS i Politechnikę Lubelską. Zakres dziedzinowy zamieszczanych w nim artykułów obejmuje architekturę i urbanistykę, historię, nauki o kulturze i religii, a także nauki o sztuce. Celem czasopisma jest upowszechnianie rezultatów dyskusji naukowej dotyczącej najważniejszych problemów ochrony i konserwacji zabytków.

Nowy numer magazynu „Spotkania z Zabytkami” już w sprzedaży!

Redakcja „Spotkań z Zabytkami” po raz kolejny oddaje w ręce Czytelników aż cztery różne okładki najnowszego numeru. Co ważne, każda z nich kryje tę samą zawartość. Życzymy udanej lektury.

W letnim wydaniu kwartalnika odwiedzimy miejsca znane i te mniej oczywiste. Nie zabraknie inspirujących historii, ciekawych rozmów i solidnej dawki opowieści o zabytkach.

Numer otwiera wywiad z pianistą i kompozytorem Marcinem Maseckim. W rozmowie opowiada o tym, jak gra się na fortepianie z filmu „Amadeusz” i dlaczego kiedyś w wykonywaniu muzyki było więcej improwizacji.

Przeniesiemy się również do słynnego Pawilonu Polskiego z wystawy w Paryżu w 1925 roku. Od niedawna obiekt istnieje ponownie w wirtualnej przestrzeni, pozwalając zanurzyć się w kolorach i formach polskiego art déco.

Odwiedzimy także warszawski dom Magdaleny Abakanowicz, do dziś pozostający rodzajem intymnego archiwum codzienności.

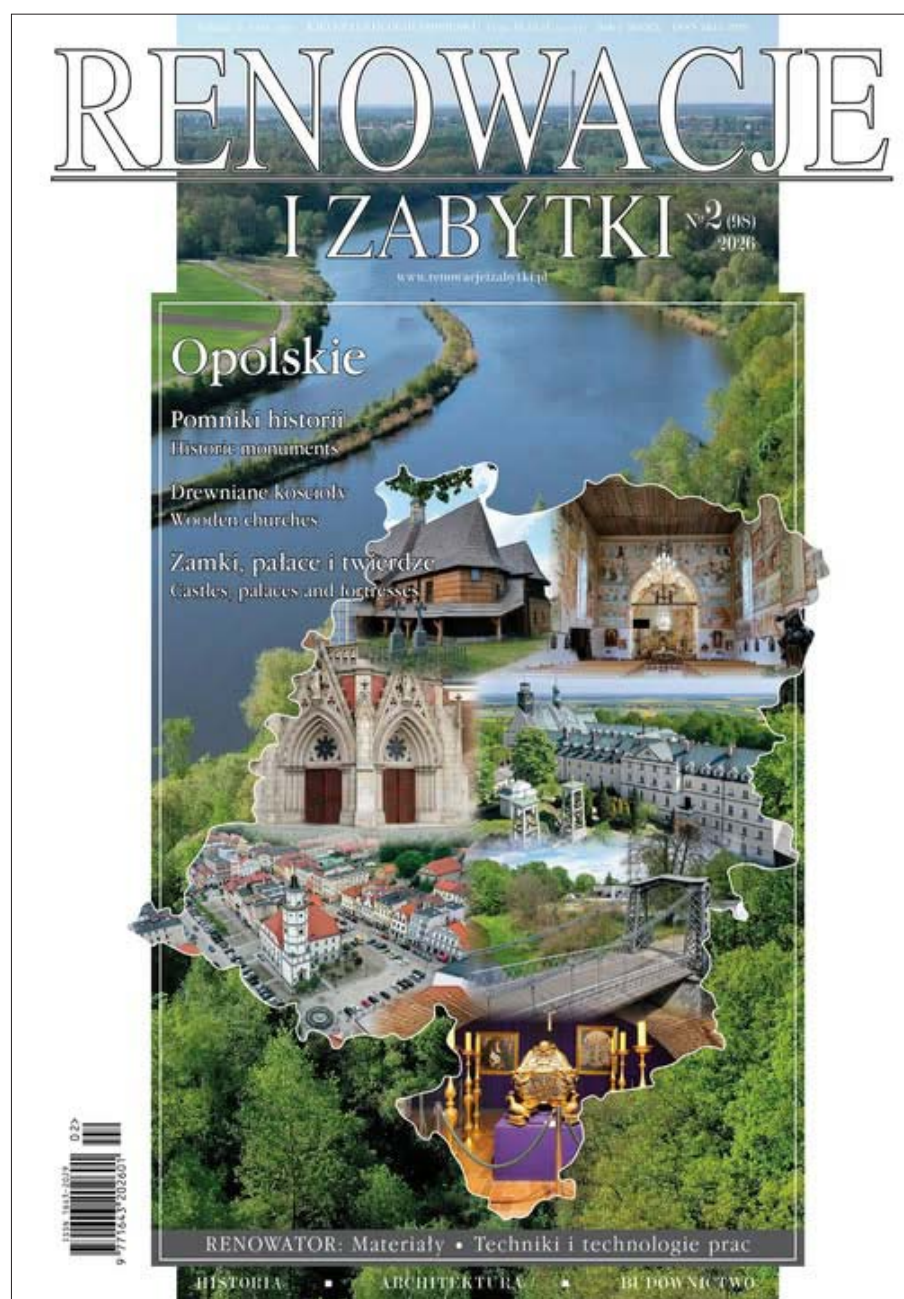
A poza tym w numerze 3/2026:

- o najstarszych polskich salach koncertowych, w których zatrzymał się duch minionych epok
- o potencjale Bielska-Białej jako miasta, które w 2026 roku nosi zaszczytne miano Polskiej Stolicy Kultury
- o osadach latarników, w których mieszkaly osoby potrzebne do obsługi latarni morskich
- o architekcie, który nie projektował
- quiz o miejscach, w których zabytki łączą się z medycyną

I wiele więcej!

Więcej informacji na stronie:

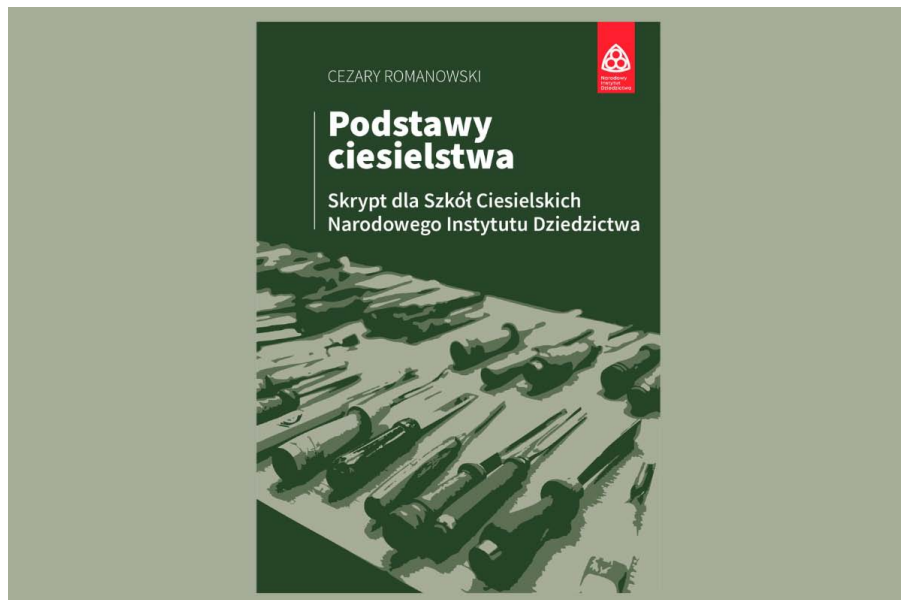
<https://nid.pl/2026/07/01/spotkania-z-zabytkami-3-2026/>

W sprzedaży od 30 czerwca!
Zapraszamy do zakupu i lektury.

Więcej informacji na stronie:

<https://renowacieizabytki.pl/wydanie/Renowacje-i-Zabytki-22026,12274>

Skrypt został przygotowany dla osób pracujących z drewnem oraz wszystkich zainteresowanych tradycyjnymi technikami ciesielskimi. Pomyślany jako wsparcie w zdobywaniu i utrwalaniu umiejętności, łączy uporządkowaną wiedzę teoretyczną z praktycznym podejściem do nauki rzemiosła. Publikacja dla wszystkich, którzy chcą poznawać ciesielstwo nie tylko jako technikę budowlaną, lecz także jako ważną część tradycji i dziedzictwa rzemieślniczego.

Dużym atutem skryptu jest jego klarowny układ, który krok po kroku prowadzi czytelnika przez kolejne etapy pracy – od pierwszego kontaktu z drewnem po bardziej świadome i odpowiedzialne wykonywanie prac ciesielskich. Autor omawia właściwości drewna, jego budowę, wilgotność, trwałość, wytrzymałość oraz najczęstsze wady, a następnie przechodzi do narzędzi stosowanych w ciesielstwie, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, podstaw trasowania i obróbki, a także tradycyjnych połączeń oraz konstrukcji ciesielskich.

Całość wzbogacono licznymi ilustracjami, zdjęciami i praktycznymi objaśnieniami, które ułatwiają zrozumienie podstawowych pojęć, konkretnych działań warsztatowych, zaleceń oraz dobrych praktyk związanych z pracą w drewnie. Istotnym uzupełnieniem publikacji jest aneks z rysunkami technicznymi. Bogato ilustrowana forma sprzyja lepszemu przyswajaniu opisywanych zagadnień, a szeroki zakres tematów – od gatunków drewna i narzędzi, przez konstrukcje ścian i dachów, po organizację pracy, typowe błędy początkujących oraz etykę i odpowiedzialność rzemieślnika – sprawia, że skrypt ma wartość i edukacyjną, i praktyczną.

Skrypt – skierowany szczególnie do uczestników Szkół Ciesielskich Narodowego Instytutu Dziedzictwa – został przygotowany w ramach działalności Pracowni Terenowej Centrum Architektury Drewnianej w Zakopanem Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

O autorze

Autorem opracowania jest Cezary Romanowski, mistrz ciesielski, nauczyciel ciesielstwa oraz instruktor w ramach Szkół Ciesielskich NID.

Więcej informacji na stronie:

<https://nid.pl/2026/06/29/podstawy-ciesielstwa-skrypt-nid/>

Skrypt dostępny na stronie:

<https://ksiegarnia.nid.pl/produkt/podstawy-ciesielstwa/>

W Jackowie pod drogą do elektrowni odkryto kurhany sprzed 2500 lat

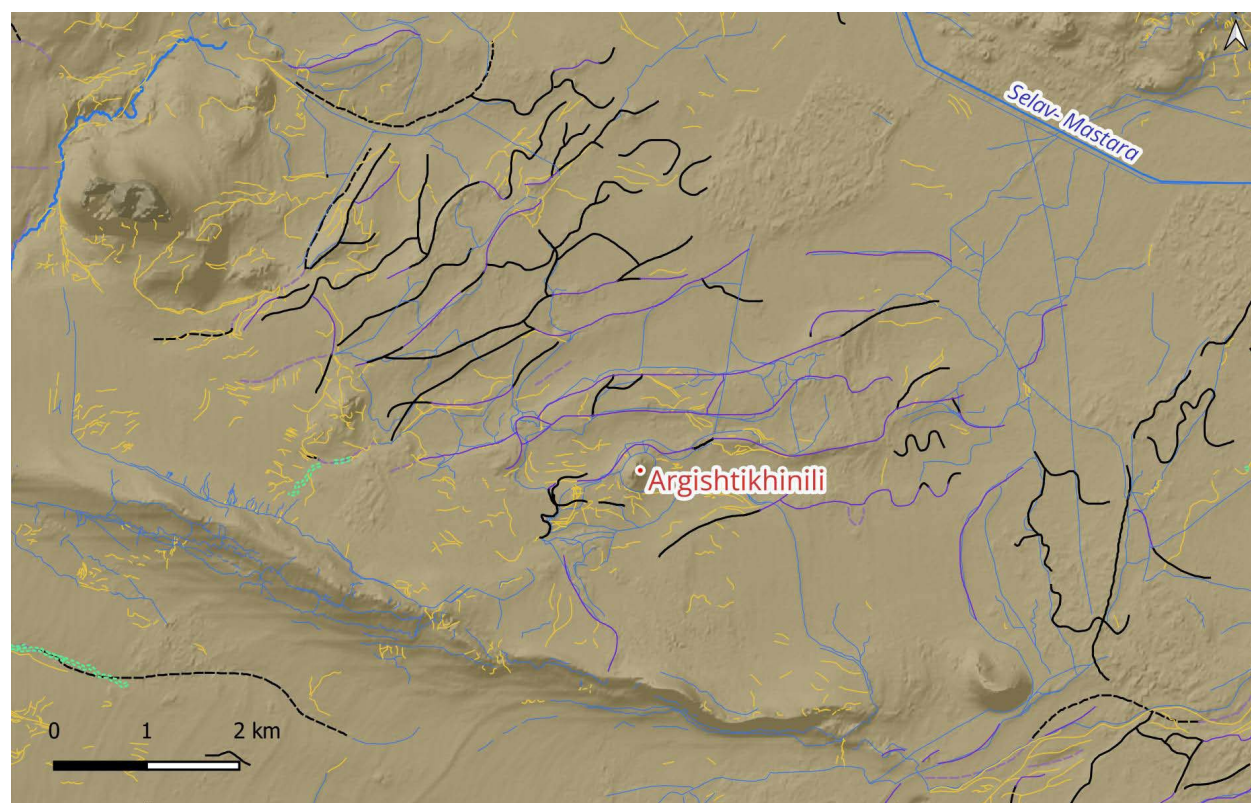
W Jackowie na Pomorzu, na trasie budowanej drogi do przyszłej elektrowni jądrowej „Lubiatowo-Kopalino”, archeolodzy odłusnęli dwa kamienne kurhany oraz ślady zaplecza gospodarczego z wczesnej epoki żelaza. Kilkanaście fragmentów ceramiki pozwoliło powiązać odkrycie z archeologiczną kulturą pomorską, rozwijającą się od ok. VI do II wieku p.n.e.

Stanowisko Jackowo 5 znajduje się między Lubiatowem a drogą wojewódzką nr 213, w rejonie Choczewa w województwie pomorskim. Podczas badań poprzedzających budowę nowej trasy archeolodzy natrafili tam na dwa kamienne nasypy interpretowane jako kurhany, a także na piecowiska, paleniska i obiekty interpretowane jako kamienne kuchnie. Tym ostatnim terminem określa się konstrukcje wykorzystujące nagrzane kamienie, które mogły być związane z przygotowywaniem żywności lub innymi czynnościami gospodarczymi. W obrębie nasypów nie znaleziono zachowanych szczątków ludzkich. Nie przekreśla to ich znaczenia, ponieważ szczątki ludzkie zachowują się w piaskach Pomorza stosunkowo słabo. Obiekty mogły też pełnić funkcję wyłącznie symboliczną.

Więcej informacji na stronie:

<https://archeologia.com.pl/pod-droga-do-elektrowni-odkryto-kurhany-sprzed-2500-lat/>

W Armenii odkryto 134 km potencjalnych starożytnych kanałów wokół urartyjskiej twierdzy Argisztihinili

W rejonie jednej z najważniejszych urartyjskich twierdz w Armenii archeolodzy rozpoznali ponad 1000 km struktur związanych z dawną gospodarką wodną. Część z nich może być śladem starożytnych kanałów irygacyjnych, znanych dotąd przede wszystkim z urartyjskich inskrypcji.

Argisztihinili było jednym z najważniejszych ośrodków państwa Urartu w dolinie Araksu, na terenie dzisiejszej zachodniej Armenii. Stanowisko znajduje się w rejonie współczesnego Armaviru, na skraju rozległej doliny rzecznej, która już w starożytności miała duże znaczenie rolnicze. W artykule opublikowanym w dziale Project Gallery czasopisma „Antiquity” badacze opisali wyniki analiz krajobrazowych prowadzonych wokół tej twierdzy¹. Ich celem było rozpoznanie śladów dawnej gospodarki wodnej, w tym potencjalnych kanałów związanych z okresem urartyjskim. Autorami badań są dr Nazarij Buławka i prof. Krzysztof Jakubiak z Katedry Archeologii Orientalnej Uniwersytetu Warszawskiego oraz dr Inessa Karapetyan z Instytutu Archeologii i Etnografii Narodowej Akademii Nauk Republiki Armenii w Erywaniu. Badania wpisują się w szersze rozpoznanie archeologiczne okolic Argisztichinili, które rozpoczęło się w 2013 roku od prac skoncentrowanych na Metsamorze, a od 2024 roku objęło również obszary położone dalej na zachód.

Więcej informacji na stronie:

<https://archeologia.com.pl/argisztichinili-odkryto-ponad-134-km-starozytnych-kanalow-irygacyjnych/>

Ancient Ruins Found in Mexico Have ,Never Before Seen' Features

Mexican archaeologists unearthed ancient ruins with signs of Maya culture as well as „never before seen” characteristics in the eastern state of Veracruz.

President Claudia Sheinbaum called the discovery „very relevant” during her morning press conference on Friday, saying her government would allocate resources for the investigation and restoration of the site. The site includes a circular stone platform unlike any other unearthed in that part of Mexico.

Researchers also discovered a monolith depicting a figure with potential Maya features, the National Institute of Archaeology and History (INAH) said.

„It’s a unique, unprecedented finding,” said Lino Espinoza Garcia, an archaeologist for the INAH and one of the coordinators for the Campo Viejo site near the town of Coatepec.

Dating back to the Early Classic period between 200 and 600 CE, the pre-Hispanic ruins include a flagstone and limestone platform adorned with almost squared lines or figures, as well as the circular stones.

It’s „a very particular structure,” said Alberto Vazquez, the other archaeologist responsible for the site.

„We don’t have any records so far of a correlation with other (ancient) sites.”

The monolith stands 1.88 meters (6.16 feet) high, 1.47 meters (4.82 feet) wide at its broadest point and 68 centimeters (2.23 feet) at the narrowest.

The stone depicts a scene of a symbolic character, according to experts.

„They are two characters who are requesting something, they have a bowl and are receiving something, we think it’s a liquid.

„Obviously, in that context, it’s a divine liquid, we think it would be water,” Espinoza detailed.

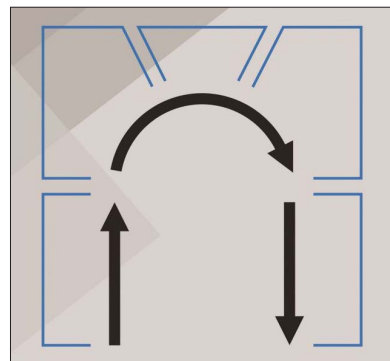
The archaeologist believes the image could reflect the era of a great drought in the region, which could explain why two members of the elite, one of them with Maya traits, are depicted receiving the fluid from a divine entity.

© Agence France-Presse

<https://www.sciencealert.com/ancient-ruins-found-in-mexico-have-never-before-seen-features>

<https://www.youtube.com/watch?v=Uls84J1LKZ4>

Procesy projektowe w obiektach i zespołach zabytkowych Rozpoczęcie 2 edycji - 3 października 2026

Podstawowym założeniem programu kształcenia studiów podyplomowych jest możliwie szczegółowe zapoznanie uczestników z procesem i czynnikami wpływającymi na ochronę zabytków architektury i budownictwa w zróżnicowanej skali przestrzennej (obiekt, zespół, krajobraz) oraz z rolą architekta w interdyscyplinarnym projektowaniu konserwatorskim. Uzyskasz całościowy przegląd procesu ochrony; będziesz rozumieć jego specyfikę, uwarunkowania i posiadać umiejętność aktywnego uczestniczenia w tym procesie projektując w zabytkach zgodnie z celami konserwatorskimi. Ważnym założeniem merytorycznym programu kształcenia jest skoncentrowanie programu na ochronie wartości zabytkowych, realizowanej pomimo obecnych ograniczeń i presji.

Podstawowym celem studiów jest wzrost kwalifikacji specjalistów zajmujących się ochroną, adaptacją i modernizacją obiektów i zespołów zabytkowych w zakresie:

- pogłębionej znajomości terminologii i podstaw teoretycznych,
- pogłębionej znajomości zasad, metod oraz narzędzi interdyscyplinarnego projektowania konserwatorskiego,
- metod interpretowania wyników badań i ocen stanu zabytku,
- formułowania wniosków do projektowania,
- planowania i koordynowania zadań projektowych,
- wiedzy o systemach zarządzania zasobami zabytkowymi w Polsce.

Uczestnicy

Studia podyplomowe są adresowane do specjalistów, którzy biorą udział w procesach projektowania w obiektach i zespołach zabytkowych – przede wszystkim projektantów-architektów i branżystów, ale również innych specjalistów uczestniczących w tym procesie - w tym pracowników służb konserwatorskich uzgadniających i nadzorujących ten proces, służb samorządowych i zarządców zabytkowych obiektów.

Słuchacze studiów powinni mieć doświadczenie i podstawową wiedzę na temat projektowania architektonicznego, specyfiki ochrony zabytków (jako dyscypliny), oraz znajomość funkcjonowania systemu ochrony zabytków.

Zakładana liczba uczestników studiów wynosi 20 osób.

Więcej informacji na stronie:

<https://www.arch.pw.edu.pl/Studia/Studia-podyplomowe/Procesy-projektowe-w-obiektach-i-zespolach-zabytkowych>

Podjęcie studiów niestacjonarnych II stopnia na kierunku archeologia pozwala osobom, które marzyły kiedyś o odkrywaniu skarbów, pracy z zabytkami lub z różnych przyczyn nie mogą kontynuować studiów w systemie stacjonarnym, na kontynuowanie nauki i otrzymanie tytułu magistra archeologii. Różnorodność badawcza i prowadzenie badań wykopaliskowych przez naukowców z Wydziału Archeologii UW na kilku kontynentach, daje studentowi możliwość rozwijania podczas studiów indywidualnych zainteresowań i własnej ścieżki badawczej w ramach prowadzonych seminariów i wykładów monograficznych w zakresie następujących specjalności: archeologia Egiptu, Bliskiego Wschodu i Iranu, archeologia klasyczna Grecji i Rzymu, archeologia pradziejowa, protohistoryczna oraz średniowieczna a także archeologia Ameryk prekolumbijskich i archeologia podwodna

Program studiów realizowany jest corocznie w trakcie zazwyczaj 15 sobotnio-niedzielnych sesji zjazdowych oraz letnich wyjazdowych praktyk terenowych.

Istotną rolę w programie nauczania stanowią studenckie praktyki:

- o badania powierzchniowe, które zazwyczaj odbywają się wiosną lub jesienią;
- o co najmniej 2 sezony badań wykopaliskowych, które odbywają się przede wszystkim w miesiącach letnich. Wykopaliska są prowadzone przez pracowników Wydziału Archeologii UW zarówno w Polsce, jak i zagranicą, m.in. w Egipcie, w Gruzji, w Armenii, w Uzbekistanie, w Bułgarii, we Włoszech na Sycylii oraz w Ameryce Południowej i w wielu innych miejscach.

Zajęcia odbywają się na Kampusie Głównym Uniwersytetu Warszawskiego w budynku Szkoły Głównej, który od kilkunastu lat jest siedzibą Wydziału Archeologii UW.

Egzamin: 16-17 lipca 2026 r., godz. 10:00-19:00 (rozmowa zostanie przeprowadzona zdalnie na platformie Zoom)

Ogłoszenie wyników: 21 lipca 2026 r.

Przyjmowanie dokumentów:

- o I termin: 23-24, 27 lipca 2026 r.
- o II termin (w przypadku niewypełnienia limitu miejsc w pierwszym terminie): 28-29 lipca 2026 r.
- o III termin (w przypadku niewypełnienia limitu miejsc w drugim terminie): 30-31 lipca 2026 r.
- o kolejne terminy wyznaczone przez komisję rekrutacyjną, w przypadku niewypełnienia limitu miejsc w poprzednich terminach

Więcej informacji na stronie:

https://irk.uw.edu.pl/pl/offer/PELNE2026/programme/NZ2-AR/?from=field:P_AR

Decyzją Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 18 czerwca 2026 roku, w strukturze Instytutu Archeologii Wydziału Historycznego UJ zostaje utworzona Pracownia Digitalizacji Dziedzictwa Kulturowego! Zadaniem Pracowni będzie prowadzenie interdyscyplinarnych badań naukowych oraz dokumentowanie zabytków archeologicznych i historycznych przy użyciu zaawansowanych cyfrowych narzędzi. Czym będzie zajmować się nowa Pracownia?

W codziennej pracy badacze wykorzystają m.in.:

- profesjonalną fotografię cyfrową i fotogrametrię,
- skanowanie 3D oraz technologię LiDAR,
- analizę i wizualizację danych w środowisku wirtualnym,
- aplikacje sztucznej inteligencji (AI) wspierające procesy badawcze.
- Nauka, dydaktyka i współpraca

Pracownia to nie tylko cyfryzacja uniwersyteckich znalezisk, ale także nowoczesna przestrzeń dydaktyczna dla studentów archeologii oraz innych kierunków UJ. Jednostka nastawia się na szeroką współpracę krajową i międzynarodową, realizację innowacyjnych projektów grantowych oraz współdziałanie z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Przyszłość badań nad przeszłością zaczyna się właśnie teraz!

<https://www.facebook.com/WydzialHistorycznyUJ/posts/%EF%B8%8F-powstaje-pracownia-digitalizacji-dziedzictwa-kulturowego-decyzja-rektora-uniwe/1339753281591461/>

Zmiana na stanowisku dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Marta Cienkowska, ministra kultury i dziedzictwa narodowego, powołała Michała Krasuckiego na stanowisko p.o. dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Dotychczasowa dyrektorka Instytutu Marlena Happach złożyła rezygnację z dniem 30 czerwca 2026 r.

Michał Krasucki

Historyk sztuki i varsavianista, specjalizujący się w historii architektury XIX i XX wieku oraz dziedzictwie architektonicznym Warszawy tego okresu.

W latach 2010-2015 był kierownikiem Pracowni Badań i Dokumentacji Zabytków w CIM-mes Projekt Sp. z o.o. Następnie, w latach 2016-2026, pełnił funkcję Stołecznego Konserwatora Zabytków w Urzędzie m.st. Warszawy. Równocześnie był pełnomocnikiem Prezydenta Warszawy do spraw UNESCO, w którego imieniu prowadził Sekretariat Regionalny OWHC na Europę Środkową. Przewodniczył pracom licznych zespołów, w tym warszawskiego Zespołu ds. Pomników i Upamiętnień oraz Zespołu ds. Warszawskich Pracowni Historycznych. Był również członkiem warszawskiego Zespołu ds. Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

Członek zarządu, a później także prezes Towarzystwa Opieki nad Zabytkami – Oddział w Warszawie, gdzie zajmował się m.in. współorganizacją Europejskich Dni Dziedzictwa.

Autor publikacji z zakresu konserwacji zabytków i historii warszawskiej architektury, w tym m.in. „ŻOL. Ilustrowany Atlas Architektury Żoliborza”, „Warszawskie dziedzictwo postindustrialne”, „Warszawskie getto. Pomiejsce”.

<https://www.gov.pl/web/kultura/zmiana-na-stanowisku-dyrektora-narodowego-instytutu-dziedzictwa>

„Walki Horacjuszy i Kuracjuszy” z ratusza w Bytomiu Odrzańskim.

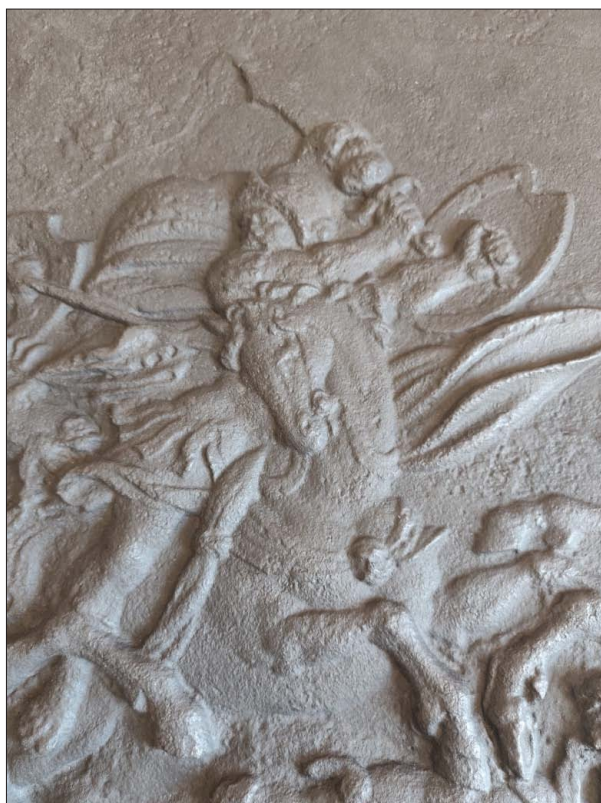
Zakończono badania i prace konserwatorskie oraz restauratorskie przy renesansowej płycie żeliwnej z przedstawieniem „Walki Horacjuszy i Kuracjuszy” z ratusza w Bytomiu Odrzańskim. Płyta została wykonana w 1588 r. w książęcej odlewni w Dreźnie wg projektu Andreasa Walthera. Przedstawienie nawiązuje do kompozycji niezachowanego fresku Leonarda da Vinci Bitwa pod Anghiari. Fresk ten znany był z licznych grafik i inspirował wielu twórców. Znane są 22 sztuki takich płyt, w tym ta z Bytomia Odrzańskiego, która została zakupiona do ratusza lub pobliskiego zamku w Siedlisku. Około została 1900 r. wmurowana w fasadę ratusza. Informacje na temat płyty i jej fotografia zostały opublikowane w 1924 r. przez Kurta Bimlera w artykule „Die Eisenrelieftafeln in Schlesien” w czasopiśmie Die Giesserei, następnie przez Watlera Hentschla w książce „Kursächsischer Eisenkunstguss „ wyd. w 1955 r. Zabytek został opisany przez Małgorzatę Stankiewicz w artykule „Czy Mistrz SM z Kurowa Wielkiego to rzeźbiarz Sebastian Mittermayer czynny w Głogowie?” opublikowanym w Rocznikach Sztuki Śląskiej t. XXXI w 2022 r.

Płyta dotychczas nie była poddawana pracom konserwatorskim. Przed podjęciem prac zabytek znajdował się w bardzo złym stanie zachowania spowodowanym ekspozycją na elewacji ratusza, a tym samym długotrwałym wystawieniem na niekorzystny wpływ warunków atmosferycznych (po II wojnie światowej rozebrano, osłaniający płytę, późnorenesansowy, kamienny ganek wejścia głównego, który zrekonstruowano dopiero przed kilkoma laty). Na powierzchni tablicy widoczne były liczne ogniska korozji, które objawiały się nierównomiernym, szorstkim nalotem. Relief był miejscami szerniały, co wskazywało na obecność wielowarstwowych produktów korozji oraz pozostałości wtórnych powłok malarskich lub zabrudzeń. Na całej powierzchni zauważalne były ubytki drobnych detali rzeźbiarskich spowodowane zarówno korozją, jak i naturalnym procesem erozji żeliwa oraz zabrudzenia z zaprawy tynkarskiej.

Prace przy obiekcie prowadzone były na podstawie pozwolenia **Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków** przez Panią dr Agnieszkę Trzos i Pana Tomasz Trzosa (AT Konserwacja Tychy) znaną i cenioną za prace prowadzone m.in. przy sarkofagach wawelskich. Firma ta prowadziła również prace portretach trumiennych w Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej.

Obiekt po konserwacji zostanie przeniesiony do wyremontowanych pomieszczeń na parterze ratusza, gdzie w przyszłości powstanie muzeum.

Nowe wpisy na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz Krajowym rejestrze dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego wzbogaciła się o 2 kolejne elementy.

Są to:

- Pszczelarstwo na Śląsku Opolskim
- Tradycja wykonywania światów i ozdób z opłatka na Lubelszczyźnie.

Natomiast do Krajowego rejestru dobrych praktyk w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego trafiły 4 nowe pozycje:

- Barbórka Górników Cementowni ODRA w Opolu,
- Międzywojewódzki konkurs Sztuka ludowa Pałuk w twórczości dzieci, młodzieży i ich opiekunów w Wągrowcu,
- Misterium Męki Pańskiej w Policach-Jasienicy,
- Pielęgnowanie tradycji tatarskich w Studziance.

Krajowy rejestr dobrych praktyk to platforma wymiany doświadczeń oraz inspiracji dla instytucji, organizacji, stowarzyszeń, grup czy wspólnot oraz wszystkich zainteresowanych ochroną niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Więcej informacji na stronie:

<https://nid.pl/2026/07/01/nowe-wpisy-na-klndk-oraz-krdp-w-ochronie-niematerialnego-dziedzictwa-kulturowego/>

Więcej o niematerialnym: <https://niematerialne.nid.pl>

Wręczyliśmy promesy beneficjentom programu „Ochrona zabytków” z woj. kujawsko-pomorskiego

22 beneficjentów z województwa kujawsko-pomorskiego otrzymało promesy potwierdzające przyznanie dotacji w naborze na prace planowane oraz refundacje prac przy zabytkach nieruchomych i ruchomych z programu „Ochrona zabytków” 2026. W ramach I i II naboru w województwie kujawsko-pomorskim rozdysponowano łącznie ponad 6,3 mln zł.

Program „Ochrona zabytków” jest skierowany do właścicieli i posiadaczy zabytków wpisanych do rejestru zabytków i wymagających przeprowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych. Celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego poprzez konserwację i rewitalizację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Beneficjentami programu są instytucje kultury, jednostki samorządu terytorialnego, wspólnoty mieszkaniowe, fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe.

W 2026 roku w ramach programu przeprowadziliśmy dwa nabory:

- „Ochrona zabytków nieruchomych i ruchomych 2026” (prace planowane),
- „Ochrona zabytków nieruchomych i ruchomych 2026” (refundacje).

Łącznie, w obu naborach, udzieliliśmy dofinansowania 564 podmiotom na kwotę 203,1 mln zł, z czego ponad 6,3 mln zł trafiło na wsparcie zabytków znajdujących się w województwie kujawsko-pomorskim.

Więcej informacji na stronie:

<https://www.gov.pl/web/kultura/wreczyalismy-promesy-beneficjentom-programu-ochrona-zabytkow-z-woj-kujawsko-pomorskiego>

W 2026 roku rozpoczęły się prace w obrębie przyziemia dawnego klasztoru oo. bernardynów w Lublinie, powiązane oczywiście z badaniami archeologicznymi, architektonicznymi i konserwatorskimi

Według dotychczasowych ustaleń historycznych początki kształtowania się tu zabudowy sięgają drugiej połowy XV stulecia – pierwsze zabudowania klasztorne wznoszono w latach 1460-1469, a w 1470 r. rozpoczęto budowę murowanej świątyni, którą ukończono w 1497 r. Wg dotychczasowej wiedzy przyjmowano, że najstarsze murowane skrzydło klasztorne powstało na przełomie XV i XVI w. Po pożarze zespół odbudowano w latach 1557 – 1569, dobudowując przy tym do klasztoru dwa nowe skrzydła – wschodnie i zachodnie.

Po kolejnym pożarze z 1602 r. kościół odbudowano w stylu późnego renesansu. W 2022 roku podczas prac ziemnych w zakrystii kościoła, a także w korytarzu pomiędzy nią a prezbiterium odkryto relikty murów z kamienia wapiennego na piaskowo-wapiennej zaprawie

Relikty układają się w rzut prostokątnej budowli o wymiarach 7,5 x 8,5 m, od wschodu i zachodu posiadającej po trzy przypory o wymiarach 1,5 x 1,5 m. Szerokość ścian fundamentu obiektu wynosi od 1,5 do 1,7 m. Już wstępna analiza stratygraficzna murów wskazała, że odkryta budowla jest starsza niż wschodnie skrzydło klasztorne i prezbiterium kościoła wybudowane po pożarze z 1602 r. Rzut obiektu i jego wymiary, zastosowany budulec nasunął przypuszczenia, iż w wyniku podjętych prac remontowych odkryto nieznaną dotychczas, średniowieczną budowlę wieżową zlokalizowaną poza murami obronnymi miasta. Analiza dostępnych historycznych źródeł dotyczących początków obecności oo. bernardynów w Lublinie, opisy darowanych im przez mieszczan nieruchomości, nie wzmiankują o żadnej wcześniejszej zabudowie na tym terenie. Nasunęło to przypuszczenie, iż możemy mieć do czynienia z jednym z najstarszych obiektów

tów architektury murowanej w Lublinie. Drewno znalezione w zasypisku w obrębie rzutu ww. obiektu – przebadane metodą C14 – wydatowane zostało na przedział czasu - 1363 – 1425. Biorąc pod uwagę, że badanie to pozwala oszacować czas, jaki upłynął od obumarcia organizmu (w tym wypadku drewna), wieża mogła powstać po 1425 roku.

Podczas obecnie trwających badań architektonicznych i konserwatorskich, w pomieszczeniach klasztornych odkryto kolejne relikty przeszłości tego miejsca. W związku z tym, że badania trwają i trzeba będzie poczekać na interpretację odkryć – wstępnie pokazujemy polichromie najprawdopodobniej zdobiące dawną furkę klasztorną, jak i najprawdopodobniej kanały grzewcze oraz służące odprowadzeniu wody deszczowej - pod podłogą pomieszczeń klasztornych (lokalizacja na załączonym rzucie). Odkryto też relikty zabudowy wcześniej niż obecna nadziemna część klasztoru.

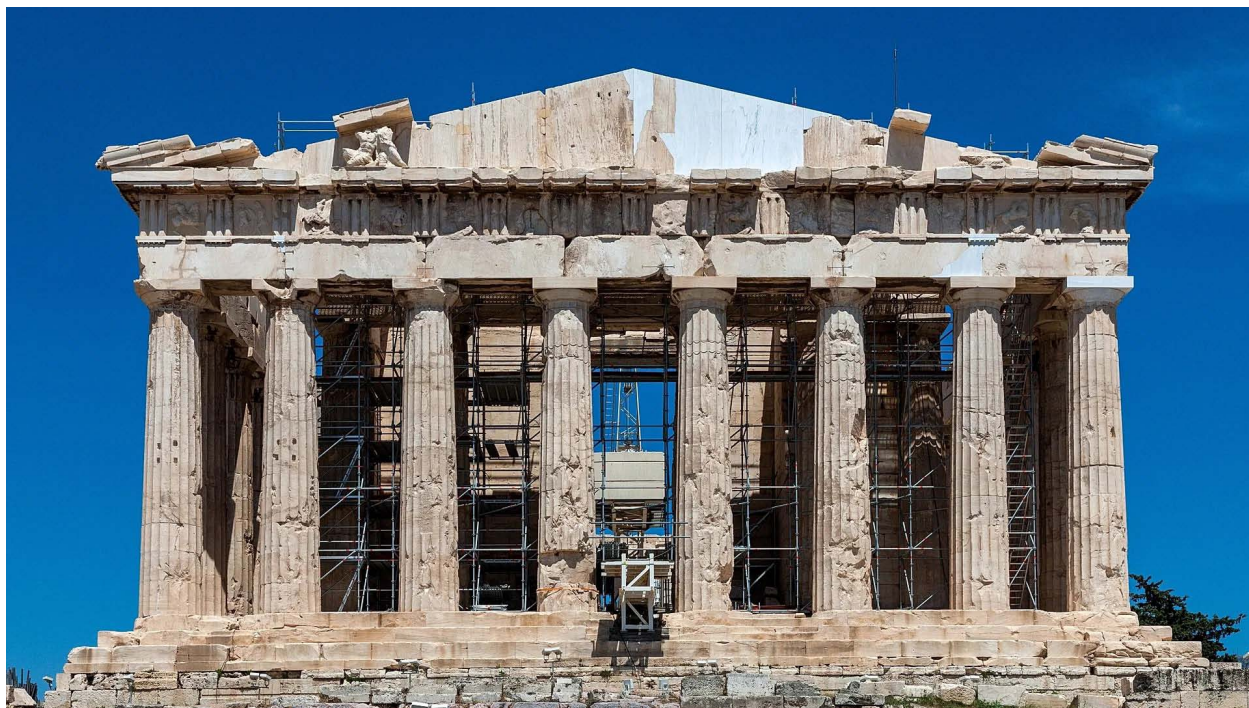
Na ostateczne wyniki badań (to z całą pewnością nie koniec) i ich interpretację, łącznie z bardziej precyzyjnym datowaniem - trzeba będzie jeszcze trochę poczekać. Niemniej jednak – z uwagi na rangę zabytku – dzielimy się tymi szczątkowymi na razie informacjami i serwisem fotograficznym.

Informacje ze strony:

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=1325187609728245&id=100067110546777&mibextid=wwXlfr&rdid=qqbuOLQK78u6Ezw7#

Keeping up appearances: Greece reveals Parthenon façade after 220 years

For the first time in about 220 years, the west façade of the Parthenon in Greece can be seen in its fullest possible form. External scaffolding has now been permanently removed from the monument, marking a key step in its long restoration.

Greece is marking a major milestone with the completion of work to reveal the western pediment of the Parthenon. For the first time in more than two centuries, the country's most famous monument is now definitively free of its external scaffolding.

The restoration of the orthostates of the tympanum constituted one of the most complex interventions of recent years for the Acropolis Monuments Restoration Service (YSMA).

According to Greece's culture ministry, the project required highly specialised technical solutions and absolute precision at every stage of the process, from working the new marble to lifting it into place and installing it on the monument.

The large orthostate of the west pediment was restored to its original geometry by bonding the surviving ancient fragments and supplementing them with new marble, while the second was made entirely from new marble. For the final placement of the blocks, a new functional scaffolding system was installed, meeting the strictest modern safety standards and being aesthetically adapted to the monument.

<https://www.euronews.com/culture/2026/06/18/keeping-up-appearances-greece-reveals-parthenon-facade-after-220-years>

Kto zaprojektuje nowe witraże do katedry w Nantes? Francja szuka artystów

Pożar, który 18 lipca 2020 roku strawił część katedry św. Piotra i św. Pawła w Nantes, pozostawił po sobie nie tylko zniszczone wnętrza i bezcenne wyposażenie. Otworzył również pytanie o to, jak odbudowywać historyczne zabytki. Francuskie Ministerstwo Kultury właśnie zrobiło kolejny krok w tym procesie, ogłaszając konkurs na projekt nowych witraży zachodniej fasady świątyni.

Organizatorzy poszukują duetu składającego się z artysty wizualnego i doświadczonego witrażysty, którzy wspólnie zaprojektują, wykonają i zamontują nowe przeszklenia. Chodzi o realizację witrażu o powierzchni blisko 50 metrów kwadratowych, która zastąpi zniszczone przeszklenia

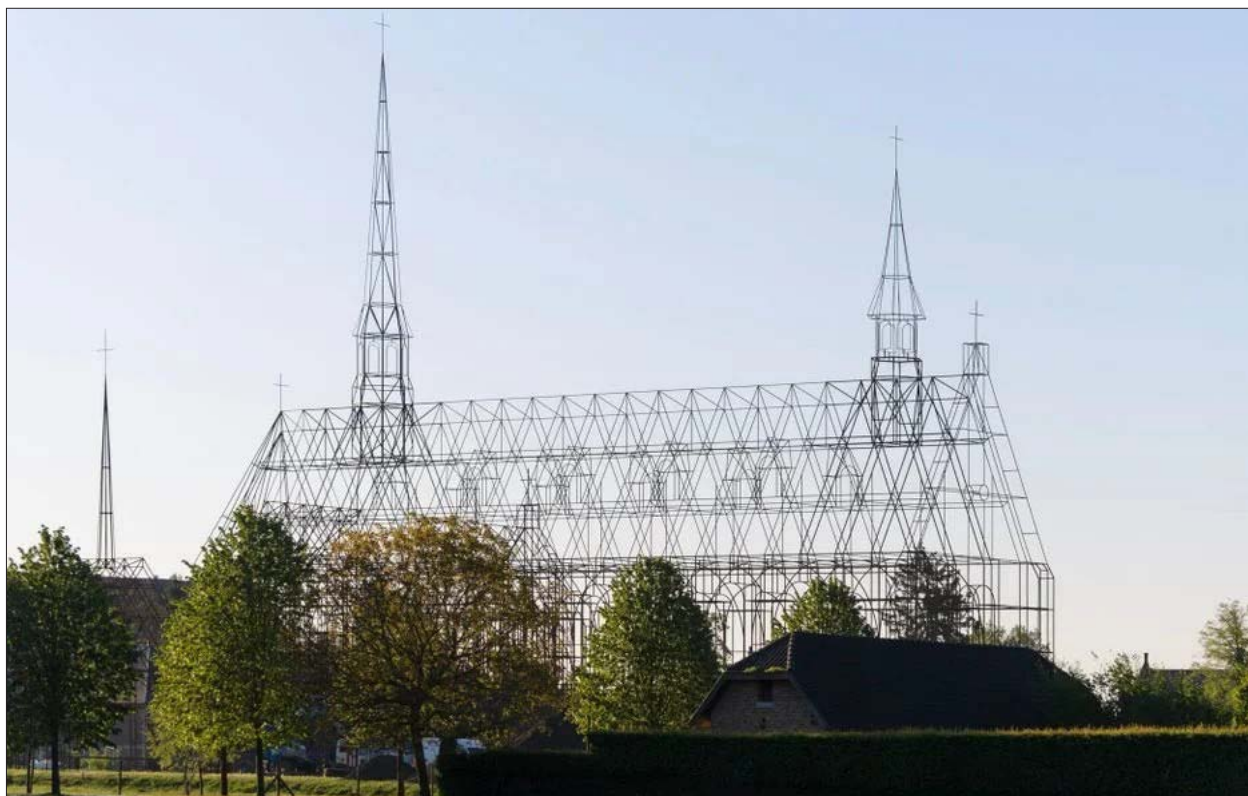
Projekt ma być współczesny, ale jednocześnie głęboko zakorzeniony w sakralności miejsca. Francuskie Ministerstwo Kultury podkreśla, że nowe witraże powinny odpowiadać skali gotyckiej katedry, uwzględniać sposób, w jaki będą odbierane zarówno z wewnątrz, jak i z zewnątrz budynku, a także wpisywać się w planowaną przebudowę zachodniej części świątyni. Nie chodzi więc wyłącznie o odtworzenie utraconego elementu architektury. Nowa realizacja ma być nowym dziełem sztuki, które wzbogaci interpretację całego zabytku.

Wytyczne pozostawiają twórcom dużą swobodę formalną, jednocześnie wskazując ramy ikonograficzne projektu. Na realizację przedsięwzięcia przeznaczono 560 tys. euro, a nabór potrwa do 10 lipca.

Historia odbudowy katedry w Nantes wpisuje się w szerszą debatę trwającą we Francji o relacji między dziedzictwem a współczesną twórczością. Po pożarze katedry Notre-Dame w Paryżu dyskusja dotycząca tego, czy zniszczone elementy należy wiernie rekonstruować, czy też pozostawić miejsce dla współczesnych interwencji artystycznych, nabrała nowego znaczenia. Choć w przypadku paryskiej świątyni zdecydowano się na odbudowę iglicy według XIX-wiecznego projektu Eugène'a Viollet-le-Duca, równolegle pojawiły się propozycje wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań, między innymi w projektach nowych witraży.

<https://label-magazine.com/lifestyle/artykuly/kto-zaprojektuje-nowe-witraze-do-katedry-w-nantes-francja-szuka-artystow>

Herkenrode. Średniowieczny kościół jak szkielet. Ta instalacja to podróż w czasie

W miejscowości Herkenrode niedaleko miasta Hasselt w północno-wschodniej części Belgii w oryginalny sposób odtworzono wygląd XII-wiecznej katedry, należącej niegdyś do opactwa cysterek. Transparentną instalację, przywołującą oryginalne rozmiary świątyni, wzniesiono z tysięcy prętów ze stali kortenowskiej.

Projektanci podeszli do swojego zadania w nietypowy sposób, wykorzystując stalowe pręty. Instalacja o nazwie Clausura, która ma otworzyć się dla zwiedzających już 18 czerwca, to w zasadzie transparentna, lekka rekonstrukcja architektury XVI-wiecznego kościoła.

Wymiary całej konstrukcji odpowiadają wymiarom historycznej katedry. Obiekt znajduje się dokładnie w tym samym miejscu, w którym znajdowała się świątynia. Długość instalacji wynosi 60 metrów, „dach” wznosi się na 25 metrów. Najwyższa wieża góruje nad całą konstrukcją na wysokości 50 metrów.

Zarys eterycznej sylwetki katedry wyraźnie widać z daleka – tak jak to było przed wiekami. Z łatwością można dostrzec w niej takie charakterystyczne elementy jak łuki, wieże i okna. Zbliżając się do struktury, wszystkie te linie zaczynają się ze sobą mieszać w coraz bardziej chaotyczny sposób – trochę jak pamięć o obrazach i wydarzeniach z zamierchłej przeszłości, która zaciera się z biegiem lat.

Budowa instalacji przywołującej architekturę XVI-wiecznego kościoła stanowiła pierwszą fazę szerszego projektu architektów z Gijs Van Vaerenbergh. Dalsze fazy obejmą budowę kolejnych, podobnych „szkieletów” dawnych budynków, które znajdowały się na terenie opactwa w Herkenrode.

Informacje ze strony:

<https://sukces.rp.pl/architektura/art44540641-sredniowieczny-kosciol-jak-szkielet-ta-instalacja-to-podroz-w-czasie#Echobox=1780409153>

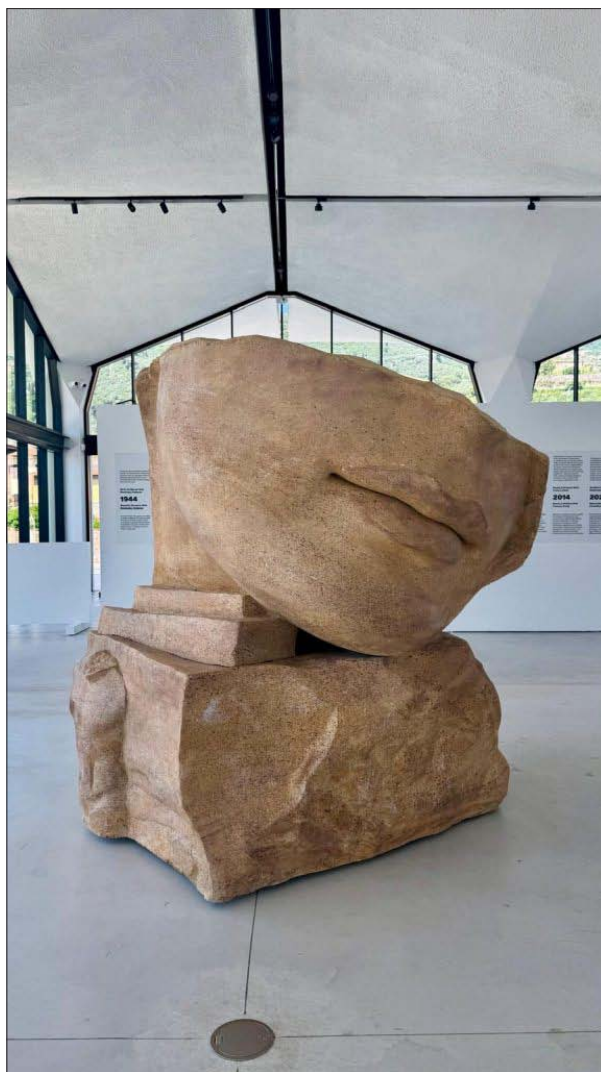
W sobotę 6 czerwca 2026 roku odbyło się oficjalne otwarcie Muzeum Igora Mitoraja w Pietrasanta. Aktualnie prezentowana wystawa „Mitoraj – Present” jest pokazem kolekcji blisko 70 dzieł przekazanych muzeum przez spadkobiercę dorobku artysty – Jeana-Paula Sabatiera.

W otwarciu uczestniczyła oficjalna reprezentacja władz państwowych, regionalnych i samorządowych, w tym: Alessandro Giuli – minister kultury Republiki Włoskiej, Eugenio Giani – przewodniczący Regionu Toskanii, Frank Boehm – dyrektor Muzeum Igora Mitoraja, Jean-Paul Sabatier – prezes Fundacji Igora Mitoraja, Paolo Brescia – główny architekt i projektant muzeum oraz Alberto Stefano Giovannetti – burmistrz Pietrasanta.

Minister kultury Alessandro Giuli oraz pozostali goście wydarzenia w swoich okolicznościowych wystąpieniach wielokrotnie podkreślali polskie pochodzenie Igora Mitoraja i jego szczególne związki z Akademią Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. W uroczystościach uczestniczyli ponadto honorowy konsul Rzeczypospolitej Polskiej we Florencji Stefano Barlacchi, przedstawiciele rodziny artysty, licznie zgromadzeni mieszkańcy miasta, wybitni artyści tworzący w lokalnym środowisku, przedstawiciele Polonii oraz kolekcjonerzy i miłośnicy twórczości Mitoraja z całego świata. Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie reprezentował prorektor ds. współpracy dr hab. Bartłomiej Struzik, prof. ASP.

Igor Mitoraj urodził się 26 marca 1944 roku w Oederan w Rudawach jako syn deportowanej polskiej robotnicy przymusowej i francuskiego jeńca wojennego. Dzieciństwo i młodość spędził w Polsce. W po ukończeniu Liceum Sztuk Plastycznych w Biesku Białej, w 1963 roku rozpoczął studia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W 1968 roku wyjechał do Paryża, gdzie kontynuował naukę w École Nationale Supérieure des Beaux-Arts. Początkowo zajmował się malarstwem i grafiką, jednak od połowy lat siedemdziesiątych, po odbyciu podróży do Meksyku ostatecznie zwrócił się w kierunku rzeźby.

Od 1977 roku jego rzeźby i rysunki prezentowano na około 120 wystawach indywidualnych na całym świecie. Monumentalne realizacje artysty znajdują się w reprezentacyjnych przestrzeniach wielu miast, między innymi w Paryżu (La Défense), Rzymie, Mediolanie, Lozannie, Londynie, Krakowie, Warszawie, Scheveningen koło Hagi, a także w Stanach Zjednoczonych i Japonii. W niewielkiej tokańskiej Pietrasanta powstały najważniejsze dzieła Mitoraja w tym m.in. monumentalne rzeźby wykonane z marmuru pochodzącego z pobliskiej Carrary czy rzeźby z brązu odlewane przez mistrzów z okolicznych warsztatów.

Zachęcamy do śledzenia oferty kulturalnej Muzeum Igora Mitoraja, dostępnej na stronie:

<https://www.museomitoraj.it/en/>

Informacje ze strony:

<https://www.asp.krakow.pl/otwarcie-muzeum-igora-mitoraja-w-pietrasanta-we-wloszech/>

<https://sztuka-architektury.pl/article/19056/od-supermarketu-do-swiatyni-sztuki-niezwykla-metamorfoza-museo-mitoraj-w-pietrasancie>

Zachęcamy do odwiedzania naszych profili:

Facebook: gdzie publikujemy istotne informacje zarówno krajowe jak i międzynarodowe, związane bezpośrednio z ochroną zabytków. Na profilu zamieszczamy również informacje dotyczące naszej działalności.

Na platformie YouTube: zamieszczamy filmy m.in. z naszych dorocznych konferencji: majowej i grudniowej, a także z cyklu „Otwarte Wykłady PKN ICOMOS” w formule online.

Facebook:

Polski Komitet Narodowy ICOMOS

<https://www.facebook.com/pknicomos>

YouTube:

PKN ICOMOS

<https://www.youtube.com/@pknicomos2024/featured>

Instagram:

icomos_poland

https://www.instagram.com/icomos_poland/